

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอบรมบ่มเพาะให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และคุณธรรม ศาสนาจึงเป็นวิชาหนึ่งที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาโดยตลอด การศึกษาด้านศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของมุสลิมและผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทุกคนมีหน้าที่ต้องเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติใช้และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง ศาสนาอิสลาม ส่งเสริมและกระตุ้นให้มุสลิมศึกษาหาความรู้ในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้แยกความรู้ทางโลกและทางธรรมออกจากกัน จะต้องมั่นศึกษาหาความรู้ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมได้อย่างสันติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสนาที่ตนนับถือ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องจัดการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาให้กับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลามทุกคน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระศาสนาไว้ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ศาสนา เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติและดำรงชีวิตเพียงเท่านั้น

การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว จึงเกิดการวิพากษ์จาก สังคมบางพื้นที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยระบุว่า การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว ยังไม่เพียงพอและยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากนัก กระทรวงศึกษาธิการจึงมี นโยบายสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และ ความต้องการของชุมชนตามที่ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้เรียนรู้รายวิชาสามัญควบคู่กับ รายวิชาศาสนาอิสลามที่เข้มข้นมากขึ้น และได้ประกาศใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 350 โรงเรียนในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา (เขต 3) และสตูล

เป้าหมายสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ สُبْحَانَهُ วัลلهُ أَكْبَرُ مَا يَدْرُسُونَ และทำตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด คือลัทธิลัทธิ อะลียะฮ์ วัลละฮ์ วัลละฮ์ วัลละฮ์ มีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถอ่านอัล-กุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการตัดสินใจ พิจารณาปัญหาต่าง ๆ โดยยึดหลักการอิสลาม และเป็นมุสลิมที่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ มีความสุจริต อุดมทุน มีจิตสาธารณะ และเสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข (อิสลามศึกษาแบบเข้ม, 2565)

หลักสูตรดังกล่าวมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย นอกจากต้องมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะ และการใช้เทคโนโลยีตามหลักสูตรแกนกลาง ที่สำคัญผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่านอัล-กุรอานด้วย

ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข นอกจากรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีความใฝ่รู้ มีความสามัคคีและนอบน้อมถ่อมตน ทุ่เมและตั้งใจทำงาน ภูมิใจในความ เป็นไทย และรักที่จะสร้างคุณประโยชน์ต่อส่วนรวมแล้ว ผู้เรียนหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญ คือ มีความรักในกาการศึกษาและเรียนรู้อัล-กุรอาน ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด รักความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อย มีมารยาทที่ดีงามตามครรลองของอิสลาม และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตน ได้รับมอบหมาย

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพของผู้เรียนในด้านต่างๆ ไว้ในแต่ละสาระวิชาประกอบด้วย สาระอัล-กุรอาน สาระอัล-หะดีษ สาระอัล-อะกีดะฮ์ สาระอัล-ฟิกฮ์ สาระอัต-ตารีค สาระอัล-อัคลา ก สาระภาษาอาหรับ และสาระภาษามลายู/ภาษาอาหรับ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนและ ตรวจสอบคุณภาพในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้รับวุฒิการศึกษาทั้งด้านวิชาสามัญและวิชา ศาสนา คือ จะได้รับวุฒิอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮ์) เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา

ปีที่ 6 ได้รับวุฒิอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัสสิฎเาะฮฺ) เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และจะได้รับวุฒิอิสลามศึกษาตอนปลาย (ฆานะวียะฮฺ) เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะยึดแนวทางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้แก่ วิสัยทัศน์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบ และจัดการเรียนการสอนตามความต้องการและอัตลักษณ์ของชุมชน

การประเมินหลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างหลักสูตร เป็นการปรับหลักสูตรที่มีอยู่ วางแผนงาน และการจัดสรรทรัพยากรที่ชัดเจน ทำให้สามารถลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องการแก้ไข เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของการดำเนินงาน การประเมินหลักสูตรจะช่วยระบุปัญหาที่แท้จริงทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ช่วยในการสำรวจปัญหาและความต้องการต่อการพัฒนาหลักสูตร อีกทั้งยังช่วยลดการสูญเสียเปล่าของงบประมาณ เป็นแนวทางในการวางแผนงาน การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานและการบริหารจัดการ พัฒนาปรับปรุงองค์กรและหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผ่านมา พบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่ศาสนานั้น มีวิชาเรียนที่มากเกินไป ส่งผลทำให้เวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีจำนวนน้อย ครูขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม ส่วนผู้เรียนยังขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางประการตามที่หลักสูตรกำหนด (ยุทธนา และคณะ, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีนโยบายให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือ อิสลามแบบเข้มในสถานศึกษา ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาสถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาด้านความพร้อม ด้านทรัพยากร แหล่งการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน และที่สำคัญคือต้องเป็นความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในแต่พื้นที่อย่างแท้จริง

การทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา การศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรส่วนใหญ่ทำการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น จันทิวา และคณะ (2560) ได้ศึกษา การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนแม่ลาววิทยาคม อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย สุดารัตน์ (2564) ได้ศึกษา การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนบ้านหินदान อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้รูปแบบชิปเปี้ยสท์ ธัญทิพย์ และคณะ (2565) ได้ศึกษา การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 พุทธศักราช 2563 โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Hammond อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษายังมีน้อยมากและในจังหวัดปัตตานียังไม่มีการวิจัยในเรื่องนี้ ตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ ประพันธ์ และคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดสงขลา ถ้าเทียบกับงานวิจัยการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยมุ่งศึกษาการประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษาตามโมเดล CIPP เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญสำหรับนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาดังกล่าว ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และศักยภาพของสถานศึกษา และเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ รวมทั้งนำเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีคุณภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2.2 เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1.3.1 รูปแบบการประเมิน การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยใช้ โมเดล CIPP ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นแนวทางในการประเมิน

1.3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน และครูผู้สอนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 2 ท่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

2) ครูและวิทยากรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 100 ท่าน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ซึ่งพิจารณาจากคุณสมบัติด้านคุณวุฒิ ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านการวัดผลและประเมินทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3.3 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) สภาพปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) ประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3) แนวทางการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินคือการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจ ส่วนการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของตัวหลักสูตร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยทางวิชาการ และมีคุณค่ามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินหลักสูตรควรประเมินทั้งระบบและทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศในการวางแผนและพัฒนา โดยผู้วิจัยดำเนินการประเมินโดยใช้โมเดล CIPP ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

ประเมินบริบท หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อมของหลักสูตร เช่น นโยบาย วิสัยทัศน์ และแนวโน้มของการพัฒนาตามเป้าหมาย ค่านิยมของชุมชน โครงสร้างเนื้อหา และสาระของหลักสูตร

ประเมินปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง การประเมินสิ่งทีนำมาใช้ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นำเข้าสู่กระบวนการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูและบุคลากรสถานศึกษา นักเรียน รวมไปถึงอาคารสถานที่ ห้องเรียน และสื่อการเรียนการสอน

ประเมินกระบวนการ หมายถึง การประเมินด้านการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ประเมินปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยครอบคลุมประเด็น การจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การกำกับ นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร การสรุปผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา

ประเมินผลผลิต หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นระหว่างและหลังใช้หลักสูตร รวมทั้งการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ประเด็นในการประเมินก็เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์และผลการเรียนรู้ของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติ

1.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้รับผิดชอบโดยตรงในการดูแล ควบคุม กำกับ และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

1.4.3 ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่แนะนำ ช่วยเหลือ หรือกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ ความตระหนัก และมีทักษะในการบริหารจัดการและจัดการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

1.4.4 ครูและวิทยากรอิสลามศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนโดยใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

1.4.5 ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

1.4.6 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหาร ครูและวิทยากรอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโทและอื่นๆ

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

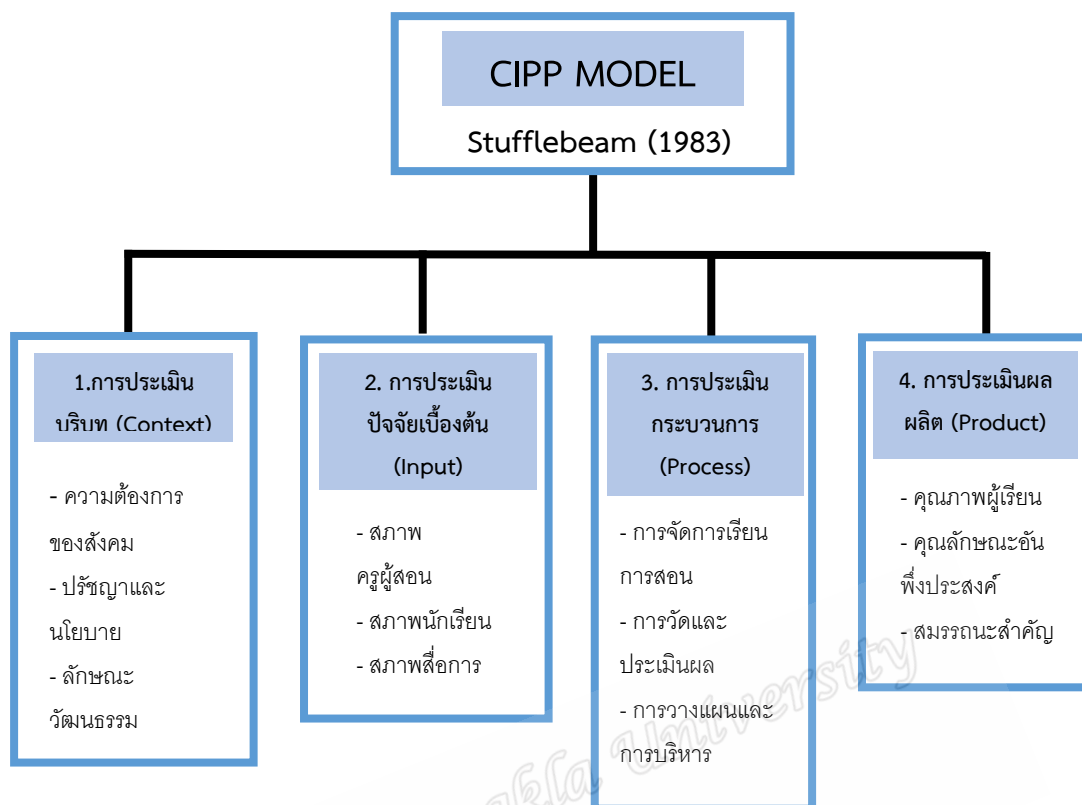
1.5.1 ครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้รับรู้ผลสะท้อนกลับจากการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอิสลามของสถานศึกษา

1.5.2 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

1.5.3 หน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบชิปป์ (CIPP model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983) นำเสนอแนวคิดการตัดสินใจรูปแบบหนึ่งที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นสำคัญเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตามรูปแบบที่มีความชัดเจน และสามารถประเมินได้ครบทั้งระบบอย่างครบวงจร ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แนวคิดการประเมินหลักสูตรตามทฤษฎี CIPP Model (Stufflebeam,1983)

แนวความคิดการประเมินหลักสูตรตามทฤษฎี CIPP Model (Stufflebeam,1983) เป็นรูปแบบการประเมินที่แสดงถึงความสัมพันธ์กันระหว่างการประเมิน 4 ด้าน คือ 1. การประเมินด้านบริบท เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม ลักษณะของวัฒนธรรม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาการใช้หลักสูตร 2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินในมิติของผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่ข้อมูลสนับสนุนเพื่อการออกแบบหลักสูตร 3. การประเมินด้านกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การศึกษา การวางแผนและการบริหาร เพื่อแสดงถึงการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญ และการศึกษาต่อ เพื่อตรวจสอบว่าเมื่อใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้วเกิดผลอย่างไร ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและเสนอแนวทางการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น